

СПЕЦИЈАЛИСТИЧКЕ СТУДИЈЕ

СУДСКА МЕДИЦИНА

ШКОЛСКА 2024/2025.

**ГОДИНЕ
СТУДИЈА**

1

2

3

4

Здравствена специјализација:

СУДСКА МЕДИЦИНА

Двосеместрална настава у оквиру специјалистичких студија траје укупно
300 часова активне наставе.

СУДСКА МЕДИЦИНА

НАСТАВНИЦИ:

1.	Милош С. Тодоровић	mtodorovickg@gmail.com	Ванредни професор
2.	Живана Словић	zivanaminic@yahoo.com	Доцент
3.	Катарина Витошевић	vitosevickatarina@gmail.com	Доцент
4.	Милена Вулетић	milena.vuletic@gmail.com	Доцент
5.	Данијела Тодоровић	dtodorovic197@gmail.com	Ванредни професор
6.	Драган Миловановић	dmilovanovic@sbb.rs	Редовни професор
7.	Горан Илић	gilkesudska@gmail.com	Редовни професор
8.	Александра Антовић	aleksantovic@yahoo.com	Ванредни професор

СТРУКТУРА ПРЕДМЕТА:

МОДУЛ	часова	предавања	наставник
Танатологија			Проф др Милош С. Тодоровић Доц др Живана Словић Доц.др Катарина Витошевић
Механичке повреде			Проф др Милош С. Тодоровић Доц др Живана Словић Доц.др Катарина Витошевић
Остале повреде (хемијске, асфиктичке, физичке, нутритивне, бактеријске, психичке)			Доц др Живана Словић Проф др Милош С. Тодоровић Проф др Драган Миловановић
Форензичка генетика, Идентификација, порекло смрти, природна смрт, обољења и повреде			Проф др Данијела Тодоровић Доц.др Катарина Витошевић Доц др Живана Словић
Посебна форензичка патологија и сексологија			Проф др Милош С. Тодоровић Доц др Живана Словић Доц др Милена Вулетић
Класификација и квалификација повреда, вештачења			Проф др Милош С. Тодоровић Доц др Живана Словић Доц.др Катарина Витошевић
Σ	150	150	300

ЛИТЕРАТУРА:

НАЗИВ УЏБЕНИКА	АУТОРИ	ИЗДАВАЧ
Forensic pathology of trauma.	M. Shkrum,	Humana Press, 2007.
KNIGHT'S FORENSIC PATHOLOGY.	Pekka Sauko, DrMedUniv, DrMedSci; Bernard Knight, MD, DM, BCh, MRCP, FRCPath	Oxford University Press.
Patološke osnovne bolesti.	Robins SL:	Naklada Zagreb, 2001
The pathology of trauma.	J Mason, Arnold	Humana Press,2000
Gunshot wounds.	V.J. M. Di Maio.	CRC Press.
Medicolegal investigation of death	Werner Spitz, Russell Fisher	Springfield, Illinois, USA
Simpson's Forensic Medicine (13th ed.).	Payne-James, J., Jones, R., Karch, S., Manlove, J.	CRC Press, 2011
Handbook of Forensic Medicine	Burkhard Madea	John Wiley and Sons, 2014
Načela sudskomedicinskih vještačenja	Josip Škavić, Dušan Zečević	Zagreb, 2010
Утврђивање смрти. Преглед умрлих. Судско-медицинска обдукција.	Д. Дуњић .	Зебра, Београд.
Експертизна медицина.	Д. Дуњић.	Београд 2008.
Судска медицина и деонтологија.	Д. Зечевић.	Медицинска наклада. Загреб
Стрелна рана	Драшковић Медицински факултет у Новом Саду	Нови Сад, 1996
Општа патологија,	Катић В и сар.:	Просвета, Ниш,1997
Forensic and Legal Medicine: Clinical and Pathological Aspects.	Payne-James, John & Byard, Roger.	CRC Press,2023
Судска медицина.	М. Миловановић.	Медицинска књига Београд-Загреб
Судска медицина.	М. Тасић.	Змај Нови Београд.
Судска медицина	Оташевић В	Медицински факултет Универзитета у Нишу,
Медицинска криминалистика.	С. Горкич	Привредна штампа Београд 1981.
Биолошки трагови и анализа молекула ДНК	Милош Тодоровић и Данијела Тодоровић	Факултет медицинских наука, Универзитет у Крагујевцу, 2019

*изводи предавања биће доступни на званичној интернет страници Факултета медицинских наука, Универзитета у Крагујевцу

Трајање специјализације: 48 месеци

Сврха: Сврха је стицање да доктори медицине стекну одговарајуће теоријско и практично знање из свих области судске медицине

Циљ: је да доктор медицине под надзором ментора стекне теоријска знања и овлада техникама које га чине способним за самостални рад из области СМ морфологије, танатологије, трауматологије, правно-медицинских прописа – експертизе у грађанским и кривичним судским споровима. Циљ је и да се кандидат упозна са основама форензичке генетике и форензичке токсикологије

Садржај: Програм специјализације из судске медицине траје 48 месеци и обухвата теоријска и практична знања из свих области судске медицине.

Облици наставе: у оквиру специјализације настава ће се кроз надзор ментора обављати у виду теоријске наставе, свакодневног практичног рада у обдукционој сали, лабораторијама, на терену, суду и др., колоквијума и завршног испита.

Улоге и обавезе кандидата:

- ✓ узимање упута за кружење у служби за специјалистичке студије,
- ✓ присуство теоријској настави на програму специјализације из судске медицине,
- ✓ практичан рад, према плану и програму специјализације
- ✓ полагање колоквијума,
- ✓ полагање завршног специјалистичког испита,

Улоге и обавезе ментора:

- ✓ усмеравање кандидата током теоријске и практичне наставе,
- ✓ организовање консултативне наставе,
- ✓ процена стечених теоријских и практичних знања,
- ✓ провера стечених вештина кроз колоквијуме, тестове

Теоријска настава:

Теоријска настава на специјализацији из судске медицине обухвата следеће тематске јединице:

- Увод у судску медицину
- Историјски развој судске медицине.
- Место и значај и улога судске медицине у решавању проблема практичне медицине и њен значај у решавању правне проблематике.
- Увод у танатологију.
- Умирање и смрт.
- Агонија.
- Права смрт.

- Појам мождане смрти, суправиталне реакције.
- Привидна и клиничка смрт.
- Општи појмови у вези са трансплантацијом ткива и органа.
- Лешне особине.
- Лешне промене.
- Преглед леша.
- Утврђивање стања умрлости и времена смрти.
- Судскомедицинска обдукција: захтев за обдукцију, задаци и значај обдукције, обдукциони записник, појам опште и специјалне обдукције.
- Ексхумација лешева.
- Појам оштећења здравља.
- Природно и насилно оштећење здравља.
- Појам класификације (врста) и порекла повреда.
- Узрок, услов и повод смрти.
- Природна смрт у судскомедицинској пракси.
- Нејасне природне смрти (незнана, сумњива и напрасна природна смрт). Обољења срца у судскомедицинској пракси.
- Телесна обољења.
- Однос између обољења и повреда уопште.
- Трауматско обољење.
- Морбозна повреда..
- Разликовање насилног од природног оштећења здравља.
- Проверавање здравственог стања и телесног обољења у судскомедицинској пракси
- Појам компликације и последица повреда.
- Њихов клинички и судскомедицински значај.
- Виталне (заживотне) повреде.
- Хропачке повреде.
- Посмртне повреде.
- Синкопалне и липотимичке повреде.
- Заживотне реакције и њихов судскомедицински значај: искрварење,аспирација и деглутиција, ваздушна и гасна емболија, масна емболија, тромбна емболија, друге врсте емболија (пројектилна, ткивна и др).
- Механичке повреде.
- Подела на озледе и ране.
- Механичка оруђа и оружја.
- Озледе.
- Огуљотина.
- Сасушина.
- Крвни подлив.
- Нагњечина.
- Крвни излив.
- Искрвављеност.
- Расцеп.
- Продор.
- Пробој.
- Провала.
- Разорине.
- Раскомадине.
- Повреде костију.
- Ране
- Раздерина
- Прскотина.
- Секотина
- Убодина
- Устрелине
- Ватрено оружје

- Уопште о устрелинама.
- Устрелине из близине
- Устрелине из релативне близине.
- Устрелине из даљине..
- Посебне устрелине (повреде из ловачке пушке и експлозивним оружјем)
- Асфиктичне повреде.
- О асфиксијама уопште.
- Општи обдукциони налаз код асфиксија.
- Асфиксије настале запушењем (суфокационе асфиксије)
- Затварање дисајних путева.
- Запушење дисајних путева.
- Болус смрт.
- Аспирациона смрт-страна тела у душнику код деце.
- Утопљење.
- Лешеви и зводе-развој постморталних промена на лешевима из воде, утопљеници и неутопљеници
- Асфиксије настале стезањем (странгулационе асфиксије).
- Механизам настанка смрти.
- Вазовагалне смрти.
- Специјална обдукција вратних органа.
- Вешање.
- Задављење.
- Загушење.
- Притисак на грудни кош и трбух.
- Надживљавање странгулационих повреда врата.
- Физичке повреде.
- Повреде електричном струјом
- Повреде техничким електрицитетом.
- Повреде атмосферским електрицитетом (удар грома).
- Радијационе повреде и обољења.
- Повреде и смрт настала због излагања тела високим и ниским температурама:
- Опекотине
- Опаротине
- Сунчаница
- Омарица,
- Смрзнутост (хипетермија расхлађивање).
- Узимање и обрада исечака за хистолошки преглед
- Хистолошка дијагностика
- Тумачење у експертизи патохистолошке дијагностике
- Форензички значај повреда главе, кичменог стуба и трбуха.
- Класификација повреда главе.
- Транслационе и ротационе повреде главе.
- Потрес мозга.
- Контузије мозга.
- Типови прелома крова и базе лобање
- Притисак на мозак-трауматска интракранијална крварења (епидурални хематом, субдурални хематом, субарахноидално крварење, интрацеребрална крварења).
- Повреде, кичменог стуба и трбуха
- Разликовање трауматских и морбозних интракранијалних крварења
- Хемијске повреде и њихов судскомедицински значај.
- О тровању уопште.
- Услови тровања.
- Општа подела отрова и тровања.
- Судскомедицинска дијагноза смрти код тровања, начини утврђивања тровања и њихова доказна вредност.
- Узимање материјала са живих и са лешева за токсиколошки преглед.

- Карактеристика и дијагноза тровања код појединих група отрова.
- Корозивна средства.
- Нервни отрови.
- Тровање лековима.
- Инсектициди, крвни и гасовити отрови.
- Паренхимски отрови.
- Анафилактичке реакције или смрти после употребе појединих лекова
- Остали отрови-стрихнин, бензин
- Полни односи и трудноћа
- Полни нагон (*libido sexualis*)
- полно општење (*copulatio sexualis*)
- Природно полно општење
- Раздевичење (*defloratio*)
- Сношај (*coitus, copulatio*)
- Неприродно полно општење
- Квантитативне неправилности полног нагона
- Квалитативне неправилности полног нагона
- Поремећај циља полног нагона (*perversio in obiecti*)
- Парасексуалност
- Метасексуалност
- Поремећаји у начину задовољења (*perversio in actu*)
- Кривична дела против достојанства личности и морала
- Силовање
- Обљубна немоћ мушких (*impotentia coeundi*)
- Оплодна немоћ мушких (*impotentia generandi*)
- Полна неспособност жене
- Обљубна немоћ жена
- Зачетна немоћ (*impotentia concipiendi*)
- Немоћ ношења и рађања (*impotentia gestandi et parturiendis*)
- Двополност (*hermaphroditismus*)
- Трудноћа (*graviditas*)
- Вероватни знаци трудноће
- Сигурни знаци трудноће
- Лажна трудноћа
- Уображена трудноћа
- Побачај (*abortus*)
- Намерни побачај
- Криминални побачај
- Утврђивање побачаја
- Новорођеност и новорођенче
- Знаци донешености плода
- Знаци живорођености
- Узроци смрти новорођенчади
- Чедоморство (*infanticidium*)
- Убиство детета при порођају
- Дроге и наркоманија.
- Форензички значај и судскомедицинска дијагностика дрога и наркоманије.
- Наркоманија и наркомани (опијум и опијати, морфин и хероин, кокаин, амфетамин, екстази, канабис, лед и другихалуциногени, мескалин, фенциклидин; ароматичне супстанце-лепак, растварачи).
- Акутно тровање морфином.
- Друге смрти код наркомана.
- ХИВ инфекција и АИДС синдром у судскомедицинској пракси.
- Идентификација уопште.
- Значај идентитета у кривично-правном смислу.
- Идентификација живих.

- Идентификација лешева.
- Идентификација очинства.
- Вештачење биолошких трагова.
- Савремене методе у идентификацији (анализа ДНК).
- Судско-медицинске карактеристике задеса.
- Врсте, учесталост и значај-савремени аспекти (саобраћај, повреде на раду, у домаћинству).
- Акцидентогени фактори.
- Убиство-дефиниција, суштина, врсте.
- Злонамерна повреда и покушај убиства.
- Карактеристике убиства, жртве и извршиоци, савремени аспекти.
- Судско-медицинско утврђивање порекла смрти.
- Тортура, злостављање и други видови кршења људских права.
- Синдром злостављања и занемаривања деце.
- Физичко и сексуално злостављање деце.
- Судскомедицински аспекти тортуре.
- Против правна погубљења и други видови кршења људских права.
- Самоубиство. Дефиниција. Значај.
- Суштина, врстев савремени аспекти самоубиства.
- Покушај самоубиства и самоповреде.
- Карактеристикеповређивања у саобраћајним несрећама.
- Улога алкохола, дроге и лекова у саобраћајним несрећама
- Повреде и начин повређивања.
- Судскомедицински значај лекара лечиоца у току лечења повређеног.
- СМ вештачење у саобраћајним несрећама.
- Основна начела СМ експертизе.
- Појам вештачења.
- СМ вештачење.
- Одређивање вештачења.
- Дужности и права СМ вештака.
- Разлика између вештака и сведока.
- Повреде са судскомедицинског и кривично-правног аспекта.
- Квалификација повреда.
- Лака и тешка телесна повреда.
- Судско-медицински принципи правилног описивања повреда.
- Клиничка судска медицина.
- Преглед повређених и окривљених.
- Професионалне и деонтолошке обавезе лекара.
- Лекарска етика.
- Лекарска тајна.
- Еутаназија.
- Кривична одговорност лекара.
- Несавесно лечење болесника.
- Јатрогено оштећење здравља.
- Неуказивање лекарске помоћи.
- Смрт у току лекарске интервенције.
- Давање лажног исказа.
- Надрилекарство.
- Обавеза лекара да пријави повреду.
- Судско-медицински значај медицинске документације.

Тематске јединице ће бити распоређене у 6 области које ће кандидат полагати кроз 6 колоквијума. Услов за полагање колоквијума биће претходно положен тест сачињен од 20 питања из области предвиђених за колоквијум.

ПРОГРАМ ПРАКТИЧНЕ НАСТАВЕ ЗА СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈУ
ИЗ СУДСКЕ МЕДИЦИНЕ

Практичан стручни рад се организује током 39 месеци и обухватиће 6 обавезних подручја рада

	ПРАКТИЧНО-СТРУЧНЕ АКТИВНОСТИ	место одржавања	трајање у месецима
1.	Судска медицина са обдукцијама	Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	8
2.	Судска медицина са обдукцијама	Завод за Судску медицину Ниш	16
3.	Патолошка анатомија	Завод за Судску медицину Ниш	5
4.	Клиничка судска медицина и трауматологија	Завод за Судску медицину Ниш	3
5.	Форензичка генетика	Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	2
6.	Форензичка токсикологија	Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	1
7.	Судскомедицинска вештачења	Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	4

КАТАЛОГ ПРОЦЕДУРА И ВЕШТИНА КОЈЕ
СПЕЦИЈАЛИЗАНТ ТРЕБА ДА САВЛАДА

Област рада	Трајање у месецима	Вештине
Форензичка генетика	2	Принципи извођења ДНК анализе О, И, У *
		Начин прикупљања трагова и референтних узорака О, И, У *
		Идентификација биолошких трагова О, И, У *
		Форензичко-генетичка анализа ради утврђивања спорних сродничких односа - обезбеђивање узорака и интерпретациј а резултата О, И, У *
Форензичка токсикологија	1	Савремени принципи и техника вршења токсиколошких анализа О, И, У *
		Избор и узимање биолошког материјала са лешева за хемијско-токсиколошку анализу О, И, У
		Обезбеђивање биолошког материјала од живих за хемијско-токсиколошку анализу О, И, У
		Интерпретација резултата хемијско-токсиколошке анализе ради утврђивања узрока смрти О, И, У
Патолошка анатомија	5	Макроскопски преглед органа О, И
		Узимање исечака за патохистолошки преглед О, И
		Обрада ткивних узорака за хистолошке препарате О, И
		Основе хистохемијских и имунохемијских техника бојења О, И
		Микроскопски преглед исечака – неуропатологија О, И
		Микроскопски преглед исечака - кардиоваскуларна патологија О, И
		Микроскопски преглед исечака - респираторна патологија О, И
		Микроскопски преглед исечака - патологија гастроинтестиналног система О, И
		Микроскопски преглед исечака - патологија урогениталног система О, И
		Микроскопски преглед исечака - хематопатологија и патологија лимфоног ткива О, И
		Микроскопски преглед исечака - ендокринолошка патологија О, И
		Микроскопски преглед исечака - коштанозглобна патологија О, И
		Микроскопски преглед исечака - патологија коже и меких ткива О, И
		Судска медицина са обдукцијама
Вођење судскомедицинске документације О, И		
Утврђивање смрти О, И		
Узимање материјала за бактериолошке анализе (постмортална хемокултура, брис слезине, субокипитална пункција) О, И		
Узимање хистолошких препарата од посебног судскомедицинског значаја (утиснуте барутне честице и сл.) О, И		
Примена радиолошких техника у судскомедицинској пракси и интерпретација налаза О, И, У *		
Обезбеђивање биолошких трагова на обдукцији О, И		

		Обрада биолошких трагова пореклом од крви и интерпретација налаза (Луминолска проба, бензидински тест и др.) О, И
		Обрада осталих биолошких трагова и интерпретација налаза О, И *
		Преглед одеће и обуће и тумачење налаза О, И
		Преглед повредног оруђа и тумачење налаза О, И
		Увиђај на лицу места О, И
		Експертиза скелетних остатака О, И *
		Идентификација лешева у појединачним и у случајевима масовних катастрофа О, И *
		Ексхумација и обдукција ексхумираних посмртних остатака О, И *
		Основе обдукционе технике - опште и специјалне обдукције О, И *
		Судскомедицинске обдукције - природна смрт О, И *
		Судскомедицинске обдукције - саобраћајни задеси О, И
		Судскомедицинске обдукције - остали задеси О, И
		Судскомедицинске обдукције - самоубиства О, И *
		Судскомедицинске обдукције – убиства О, И *
		Судскомедицинске обдукције - постмортално измењени лешиви О, И *
		Судскомедицинске обдукције - неонатолошка и педијатријска патологија (без обзира на порекло смрти) О, И *
		Судскомедицинске обдукције - смрт у току лекарске интервенције и у вези са лекарком интервенцијом О, И *
		Судскомедицинске обдукције - делови тела О, И *
		Судскомедицинске обдукција и балсамација посмртних остатака О, И *
Клиничка судска медицина и трауматологија	3	Вођење документације за клиничке прегледе О, И *
		Клинички судскомедицински прегледи жртви интерперсоналног насиља О, И *
		Клинички судскомедицински прегледи жртви полицијске бруталности О, И *
		Клинички судскомедицински прегледи жртви сексуалног насиља О, И
		Клинички судскомедицински прегледи деце - жртава злостављања и/или занемаривања О, И *
		Клинички судскомедицински прегледи алкохолисаних О, И
		Клинички судскомедицински прегледи осумњичених за извршење кривичног дела О, И
Судскомедицинска вештачења	4	Вештачење по списима за кривични поступак О, И
		Вештачење по списима за парнични поступак О, И

		Квалификација и класификација телесних повреда О, И
		Реконструкција на лицу места О, И
		Експертиза на суду О, И

О- организује, И – изводи, У – упознаје

**Вештине из области рада означених звездицом обављају се делом ван Службе за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац: Завод за судску медицину Ниш у трајању од две године*

Кандидат је у обавези да за сваку област рада коју прође добије потписе као доказ да је практична настава изведена. Кандидат може добити потпис од наставника специјализације из судске медицине, уколико је испунио најмање 80% обавеза из одређене области рада:

1. Судска медицина са обдукцијама – Проф. др Милош С. Тодоровић
2. Судска медицина са обдукцијама – Проф. др Горан Илић
3. Клиничка судска медицина и трауматологија - Проф. др Горан Илић
4. Форензичка генетика – Проф. др Данијела Тодоровић
5. Форензичка токсикологија – Проф. др Драган Миловановић
6. Судскомедицинска вештачења – Проф. др Милош С. Тодоровић
7. Патолошка анатомија – Проф. др Горан Илић

Проходност: специјализација из судске медицине омогућава самосталан и тимски рад у Заводима и институтима за судску медицину, полицији, рад у експертизним агенцијама и др.

Исход: похађањем програма специјализације из судске медицине, кандидат се оспособљава за самостални:

- ✓ рад из области судскомедицинске морфологије,
- ✓ рад из области танатологије,
- ✓ рад из области трауматологије,
- ✓ рад из области правно-медицинских прописа
- ✓ експертизни рад у грађанскоправним и кривичноправним судским процесима

Стечено звање: специјалиста судске медицине

НАЧИН ПОЛАГАЊА СПЕЦИЈАЛИСТИЧКОГ ИСПИТА:

I Услов за полагање завршног дела испита из судске медицине су претходно положени сви колоквијуми (6).

Пре полагања сваког колоквијума кандидат полаже тест провере знања од 20 питања из области колоквијума ког полаже. Кандидат је положио тест уколико је освојио 50 % поена или минимум 11 поена (1 питање-1 поен).

Услов за полагање усменог дела колоквијума је претходно положени тест. Усмени део се састоји из 6 питања из колоквијума који се полаже, а која се извлаче пред почетак полагања колоквијума. Колоквијуми се полажу комисијски, свака комисија има 3 члана од којих је један председник комисије/испитивач, који доноси закључну оцену.

1. Колоквијум I: испитивач Проф. др Милош С. Тодоровић. Чланови комисије: Доц. др Живана Словић и Доц. др Катарина Витошевић
Обхвата области и подобласти из

- ✓ танатологије

2. Колоквијум II: испитивач Проф. др Милош С. Тодоровић. Чланови комисије: Доц. др Живана Словић и Доц. др Катарина Витошевић

Обхвата области и подобласти из

- ✓ Механичких повреда

3. Колоквијум III: испитивач Доц. др Живана Словић. Чланови комисије: Проф. др Милош С. Тодоровић и Проф. др Драган Миловановић

Обхвата области и подобласти из

- ✓ Осталих повреда (хемијске, асфиктичке, физичке, нутритивне, бактеријске, психичке)

4. Колоквијум IV: испитивач Проф. др Милош С. Тодоровић. Чланови комисије: Доц. др Живана Словић и Доц. др Милена Вулетић

Обхвата области и подобласти из

- ✓ Посебна форензичка патологија и сексологија

5. Колоквијум V: испитивач Проф. др Данијела Тодоровић. Чланови комисије: Доц. др Живана Словић и Доц. др Катарина Витошевић

Обхвата области и подобласти из

- ✓ Форензичка генетика, Идентификација, порекло смрти, природна смрт, обољења и повреде

**6. Колоквијум VI: испитивач Проф др Милош С. Тодоровић. Чланови
комисије: Доц. др Живана Словић и Доц. др Катарина Витошевић**

Обхвата области и подобласти из

- ✓ Класификација и квалификација повреда, вештачења

**II Специјалистички испит из судске медицине се састоји из три дела: теста,
практичног и усменог дела.**

Пре почетка испита кандидат извлачи једну од две комисије пред којом
полаже специјалистички испит:

I комисија:

Проф. др Милош С. Тодоровић,
Доц. др Живана Словић,
Проф. др Драган Миловановић,
Доц. др Милена Вулетић
Проф. др Горан Илић

II комисија:

Доц. др Живана Словић,
Проф. др Данијела Тодоровић,
Доц. др Катарина Витошевић,
Доц. др Милена Вулетић,
Проф. др Александра Антоновић

- ✓ Услов да кандидат пријави специјалистички испит је да је претходно положио све планом и програмом предвиђене колоквијуме.
- ✓ Тест обухвата све области и садржи 20 питања од којих сваки испитивач припрема банку питања из поменутих области. Председник комисије врши избор питања и саставља тест недељу дана пре полагања теста
- ✓ Практични део испита: Председник комисије додељује кандидату наредбу за вршењем судскомедицинске обдукције, коју кандидат извршава и испитује кандидата. Практични део испита обухвата вршење судскомедицинске обдукције и сачињавање обдукционог записника диктирањем директно записничару, као и доношење закључка о узроку смрти, а према наредби тужиоца. Такође, председник комисије кандидату додељује патохистолошке препарате које је кандидат дужан да опише и о томе сачини белешку и испитује кандидата.
- ✓ Услов за полагање усменог дела испита је претходно положени тест и практични део испита.
- ✓ Усмени део испита реализује петочлана комисија. Испит се састоји из два дела: први, председник комисије 15 дана пре полагања испита додељује судске списе кандидату да изврши судскомедицинско вештачење, које кандидат пред петочланом комисијом брани.
- ✓ Услов за излазак на други део усменог испита је одбрањено судскомедицинско вештачење.

- ✓ Други део усменог испита се састоји из три питања која се извлаче на почетку другог дела усменог испита.

III Пријава и полагање специјалистичког испита из судске медицине:

- ✓ Пријављивање завршног специјалистичког испита врши се у служби за специјалистичку наставу на Факултету.
- ✓ Специјалистички испит се пријављује Факултету медицинских наука, Универзитета у Крагујевцу, уз сагласност шефа катедре у последњих 5 радних дана у месецу за наредни месец у коме се планира полагање испита. Испитни рокови су: март, април, мај, јуни, септембар, октобар, новембар и децембар. Испитни рок траје од 20. у месецу до последњег дана у месецу.
- ✓ Факултет специјализанту издаје одобрење за полагање испита и одређује му Комисију пред којом испит полаже. Састав чланова Комисије предлаже катедра, а верификује се на седници већа за специјалистичку наставу.
- ✓ Кандидат предаје Служби за специјалистичку наставу:
 - индекс;
 - образац молбе за одређивање Комисије за полагање завршног специјалистичког испита (који потписују ментор и шеф катедре)
- ✓ полагање се одвија на Факултету медицинских наука, Универзитета у Крагујевцу, пред петочланом комисијом, коју чине наставници ангажовани на специјалистичким студијама.
- ✓ Служба за специјалистичку наставу, члановима комисије, ментору (и коментору ако је именован) доставља одлуку којом је именована петочлана Комисија
- ✓ Специјализант је обавезан да положи испит у року од 6 месеци од дана истека специјалистичког стажа. Кандидат који није положио специјалистички испит може да полаже још два пута у размацима од најмање 6 месеци. Ако специјализант ни 3. пут не положи испит губи право на даље полагање специјалистичког испита. Специјализант који у року 6-12 месеци по завршетку специјалистичког стажа не поднесе захтев за полагање специјалистичког испита полагање истог се условљава додатним колоквијумима које опредељује катедра за специјалистичке студије из Судске медицине
- ✓ На полагању завршног специјалистичког испита морају бити присутни сви чланови Комисије, који након одговарања кандидата о томе сачињавају извештај

РАСПОРЕД ТЕОРИЈСКЕ НАСТАВЕ

програм двосеместралне наставе специјализације из судске медицине

ПРВИ – ЗИМСКИ СЕМЕСТАР

Датум/време и место одржавања	Тематска јединица	Број часова	Наставник
1 недеља	Историјски развој судске медицине и увод у танатологију		
Служба за судску медицину и токсикологију	Увод у судску медицину	2	Проф др Милош С. Тодоровић
	Историјски развој судске медицине.	1	Проф др Милош С. Тодоровић
	Место и значај и улога судске медицине у решавању проблема практичне медицине и њен значај у решавању управне проблематике.	2	Проф др Милош С. Тодоровић
Служба за судску медицину и токсикологију	Увод у танатологију.	1	Проф др Милош С. Тодоровић
	Умирање и смрт.	2	Проф др Милош С. Тодоровић
	Агонија.	1	Проф др Милош С. Тодоровић
	Права смрт.	1	Проф др Милош С. Тодоровић
2 недеља	Историјски развој судске медицине и увод у танатологију		
Служба за судску медицину и токсикологију	Појам мождане смрти.	2	Проф др Милош С. Тодоровић
	Суправиталне реакције	2	Проф др Милош С. Тодоровић
	Привидна и клиничка смрт.	1	Проф др Милош С. Тодоровић
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Општи појмови у вези са трансплантацијом ткива и органа.	1	Проф др Милош С. Тодоровић
	Лешне особине.	2	Проф др Милош С. Тодоровић
	Лешне промене.	2	Проф др Милош С. Тодоровић
3 недеља	Преглед леша. Појам оштећења здравља		
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Преглед леша.	2	Доц др Живана Словић
	Утврђивање стања умрлости и времена смрти.	2	Доц др Живана Словић

Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Судскомедицинска обдукција: захтев за обдукцију, задаци и значај обдукције, обдукциони записник, појам опште и специјалне обдукције.	3	Доц др Живана Словић
	Ексхумација лешева.	2	Доц др Живана Словић
4 недеља	Преглед леша. Појам оштећења здравља		
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Појам оштећења здравља.	2	Доц др Живана Словић
	Природно и насилно оштећење здравља.	2	Доц др Живана Словић
	Појам класификације (врста) и порекла повреда.	1	Доц др Живана Словић
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Узрок, услов и повод смрти.	1	Доц др Живана Словић
	Природна смрт у судскомедицинској пракси. Нејасне природне смрти (незнана, сумњива и напрасна природна смрт).	2	Доц др Живана Словић
	Обољења срца у судскомедицинској пракси.	2	Доц др Живана Словић
5 недеља	Телесна обољења. Заживотне реакције и њихов судско-медицински значај.		
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Телесна обољења.	2	Доц др Катарина Витошевић
	Однос између обољења и повреда уопште.	1	Доц др Катарина Витошевић
	Трауматско обољење	2	Доц др Катарина Витошевић
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Морбозна повреда.	1	Доц др Катарина Витошевић
	Разликовање насилног од природног оштећења здравља	2	Доц др Катарина Витошевић
	Проверавање здравственог стања и телесног обољења у судскомедицинској пракси	1	Доц др Катарина Витошевић
	Појам компликације и последица повреда и њихов клинички и судскомедицински значај.	1	Доц др Катарина Витошевић

6 недеља	Телесна обољења. Заживотне реакције и њихов судско-медицински значај.		
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Виталне (заживотне) повреде.	2	Проф др Милош С. Тодоровић
	Хропачке повреде. Посмртне повреде.	2	Проф др Милош С. Тодоровић
	Синкопалне и липотимичке повреде.	1	Проф др Милош С. Тодоровић
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Заживотне реакције и њихов судскомедицински значај.	1	Проф др Милош С. Тодоровић
	искрварење,аспирација и деглутација,	2	Проф др Милош С. Тодоровић
	Ваздушна и гасна емболија, масна емболија, тромбна емболија, друге врсте емболија (пројектилна, ткивна и др)	2	Проф др Милош С. Тодоровић
7 недеља	Механичке повреде. Озледе		
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Механичке повреде.	1	Доц др Живана Словић
	Озледе	3	Доц др Живана Словић
	Бласт повреде	1	Доц др Живана Словић
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Краш повреде	1	Доц др Живана Словић
	Дејствени принципи механичког оруђа	2	Доц др Живана Словић
	Механичка оруђа и оружја.	2	Доц др Живана Словић
8 недеља	Механичке повреде. Озледе		
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Огуљотина. Сасушина.	1	Доц др Живана Словић
	Крвни подлив. Нагњечина. Крвни излив. Искрвављеност.	2	Доц др Живана Словић
	Расцеп. Продор. Пробој. Провала.	2	Доц др Живана Словић
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Разорине.	2	Доц др Живана Словић
	Раскомадине.	1	Доц др Живана Словић
	Повреде костију и зглобова	2	Доц др Живана Словић
9 недеља	Механичке повреде. Ране		
Служба за судску медицину и	Ране.	2	Проф др Милош С. Тодоровић
	Раздерина.	1	Проф др Милош С. Тодоровић

токсикологију УКЦ Крагујевац	Подврсте раздерина	2	Проф др Милош С. Тодоровић
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Секотина	1	Проф др Милош С. Тодоровић
	Експертизно тумачење секотина	2	Проф др Милош С. Тодоровић
	Убодина	1	Проф др Милош С. Тодоровић
	Експертизно тумачење убодина	1	Проф др Милош С. Тодоровић
10 недеља	Механичке повреде. Ране		
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Стрелна рана. Балистика	2	Проф др Милош С. Тодоровић
	Класификација стрелних рана	2	Проф др Милош С. Тодоровић
	Атипична стрелна рана	1	Проф др Милош С. Тодоровић
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Ватрено оружје.	1	Проф др Милош С. Тодоровић
	Устрелине из близине, апсолутне и релативне	2	Проф др Милош С. Тодоровић
	Устрелине из даљине..	2	Проф др Милош С. Тодоровић
11 недеља	Асфиксије		
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Асфиктичне повреде. О асфиксијама уопште.	2	Доц др Живана Словић
	Општи обдукциони налаз код асфиксија	1	Доц др Живана Словић
	Асфиксије настале запушењем (суфокационе асфиксије). Затварање дисајних путева.	2	Доц др Живана Словић
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Запушење дисајних путева. Болус смрт.	1	Доц др Живана Словић
	Аспирациона смрт-страна тела у душнику код деце.	2	Доц др Живана Словић
	Утопљење.	1	Доц др Живана Словић
	Лешеве и зводе-развој постморталних промена на лешевима из воде, утопљеници и неутопљеници	1	Доц др Живана Словић
12 недеља	Асфиксије		
Служба за судску	Асфиксије настале стезањем (странгулационе асфиксије). Механизам настанка смрти. Вазовагалне смрти.	2	Доц др Живана Словић

медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац			
	Специјална обдукција вратних органа.	2	Доц др Живана Словић
	Вешање.	2	Доц др Живана Словић
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Задављење.	1	Доц др Живана Словић
	Загушење.	2	Доц др Живана Словић
	Притисак на грудни кош и трбух. Надживљавање странгулационих повреда врата.	2	Доц др Живана Словић
13 недеља	Физичке повреде		
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Физичке повреде уопште	1	Доц др Катарина Витошевић
	Повреде електрицитетом	1	Доц др Катарина Витошевић
	Повреде техничким електрицитетом.	2	Доц др Катарина Витошевић
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Повреде атмосферским електрицитетом (удар грома).	1	Доц др Катарина Витошевић
	Радијационе повреде и обољења.	2	Доц др Катарина Витошевић
	Повреде у нуклеарним експлозијама	1	Доц др Катарина Витошевић
	Повреде високим и ниским притиском	1	Доц др Катарина Витошевић
14 недеља	Физичке повреде		
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Повреде и смрт настала због излагања тела високим и ниским температурама:	2	Доц др Катарина Витошевић
	Опекотине,	2	Доц др Катарина Витошевић
	Опаротине	1	Доц др Катарина Витошевић
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Сунчаница,	1	Доц др Катарина Витошевић
	Омарица,	2	Доц др Катарина Витошевић
	Смрзнутост (хипотермија расхлађивање).	2	Доц др Катарина Витошевић
15 недеља	Патолошка анатомија		
Центар за патохистолошку дијагностику УКЦ Крагујевац	Узимање и обрада исечака за хистолошки преглед	3	Доц др Милена Вулећић
	Хистолошка дијагностика	2	Доц др Милена Вулећић
	Тумачење у експертизи патохистолошке дијагностике	5	Доц др Милена Вулећић

ДРУГИ – ЛЕТЊИ СЕМЕСТАР

Датум/време и место одржавања	Тематска јединица	Број часова	Наставник
1 недеља	Форензички значај повреда главе, кичменог стуба и трбуха		
Служба за судску медицину и токсикологију	Форензички значај повреда главе, кичменог стуба и трбуха.	2	Проф др Милош С. Тодоровић
	Класификација повреда главе.	1	Проф др Милош С. Тодоровић
	Транслационе и ротационе повреде главе.	2	Проф др Милош С. Тодоровић
Служба за судску медицину и токсикологију	Потрес мозга. Контузије мозга.	3	Проф др Милош С. Тодоровић
	Типови прелома крова и базе лобање	2	Проф др Милош С. Тодоровић
2 недеља	Форензички значај повреда главе, кичменог стуба и трбуха		
Служба за судску медицину и токсикологију	Контузије мозга. крварења).	2	Проф др Милош С. Тодоровић
	Типови прелома крова и базе лобање	2	Проф др Милош С. Тодоровић
	Притисак на мозак-трауматска интракранијална крварења	1	Проф др Милош С. Тодоровић
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Епидурални хематом, субдурални хематом, субарахноидално крварење, интрацеребрална и интравентрикуларна крварења	1	Проф др Милош С. Тодоровић
	Разликовање трауматских и морбозних интракранијалних крварења	2	Проф др Милош С. Тодоровић
	Повреде, кичменог стуба и трбуха	2	Проф др Милош С. Тодоровић
3 недеља	Хемијске повреде		
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Хемијске повреде и њихов судскомедицински значај. О тровању уопште. Услови тровања. Општа подела отрова и тровања.	2	Доц др Катарина Витошевић

	Судскомедицинска дијагноза смрти код тровања, начини утврђивања тровања и њихова доказна вредност. Узимање материјала са живих и са лешева за токсиколошки преглед. Карактеристика и дијагноза тровања код појединих група отрова Корозивна средства..	3	Доц др Катарина Витошевић
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Нервни отрови. Тровање лековима. Анафилактичке реакције или смрти после употребе појединих лекова.	3	Доц др Катарина Витошевић
	Инсектициди, крвни и гасовити отрови. Паренхимски отрови. Остали отрови-стрихнин, бензин	2	Доц др Катарина Витошевић
4 недеља	Судскомедицински аспекти кривичних дела против полних слобода и СМ проблематика хумане репродукције		
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Психофизичка динамика силовања	2	Доц др Катарина Витошевић
	Сексуално убиство и серијска силовања. Лажно пријављивање	2	Доц др Катарина Витошевић
	Доказивање силовања	1	Доц др Катарина Витошевић
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Трудноћа. Побачај. Перинатална траума	3	Доц др Катарина Витошевић
	Мртворођеност. Узрок смрти новорођенчета и одојчета. SIDS	2	Доц др Катарина Витошевић
5 недеља	Дроге и наркоманија. Судскомедицински значај алкохолисаности и алкохолизма.		
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Дроге и наркоманија. Форензички значај и судскомедицинска дијагностика.	1	Проф др Милош С. Тодоровић
	Наркоманија и наркомани.	1	Проф др Милош С. Тодоровић
	Опијум и опијати, морфин и хероин, кокаин, амфетамин, екстази, Акутно тровање морфином.	3	Проф др Драган Миловановић
	Канабис, лсд и други халуциногени, мескалин, фенциклидин; ароматичне супстанце-	3	Проф др Драган Миловановић

Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	лепак, растварачи		
	Друге смрти код наркомана.	2	Проф др Драган Милованић
	ХИВ инфекција и АИДС синдром у судскомедицинској пракси.	1	Проф др Милош С. Тодоровић
6 недеља	Дроге и наркоманија. Судскомедицински значај алкохолисаности и алкохолизма.		
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Судскомедицински значај алкохолисаности и алкохолизма.	2	Проф др Милош С. Тодоровић
	Акутно тровање алкохолом (етил и метил алкохол)..	2	Проф др Милош С. Тодоровић
	Утврђивање алкохолисаности на живим и лешевима	1	Проф др Милош С. Тодоровић
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Акцидентогена улога алкохолисаности у кривичним делима.	1	Проф др Милош С. Тодоровић
	Алкохолизам са медико-социјалног и кривично-правног аспекта.	2	Проф др Милош С. Тодоровић
	Вештачење стања алкохолисаности.	2	Проф др Милош С. Тодоровић
7 недеља	Идентификација		
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Идентификација уопште.	1	Доц др Катарина Витошевић
	Идентификација живих..	2	Доц др Катарина Витошевић
	Идентификација лешева	1	Доц др Катарина Витошевић
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Идентификација и вештачење биолошких трагова.	1	Доц др Катарина Витошевић
	Идентификација очинства.	2	Доц др Катарина Витошевић
	Значај идентитета у кривично-правном смислу.	2	Доц др Катарина Витошевић
8 недеља	Идентификација		
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Трагови биолошког порекла.	1	Проф др Данијела Тодоровић
	Општа правила поступања с траговима биолошког порекла	2	Проф др Данијела Тодоровић
	ДНК анализа у вештачењу трагова биолошког порекла	2	Проф др Данијела Тодоровић
	Полиморфизми ДНК		Проф др Данијела

Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац		2	Тодоровић
	Технике анализе ДНК полиморфизма	2	Проф др Данијела Тодоровић
	ДНК базе података	1	Проф др Данијела Тодоровић
9 недеља	Убиство и задес		
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Судско-медицинске карактеристике задеса.	3	Проф др Милош С. Тодоровић
	Врсте, учесталост и значај-савремени аспекти (саобраћај, повреде на раду, у домаћинству).	2	Проф др Милош С. Тодоровић
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Акцидентогени фактори.	5	Проф др Милош С. Тодоровић
10 недеља	Убиство и задес		
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Убиство-дефиниција, суштина, врсте. Злонамерна повреда и покушај убиства.	2	Проф др Милош С. Тодоровић
	Карактеристике убиства, жртве и извршиоци, савремени аспекти.	2	Проф др Милош С. Тодоровић
	Судско-медицинско утврђивање порекла смрти.	1	Проф др Милош С. Тодоровић
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Судскомедицински аспекти тортуре.	1	Проф др Милош С. Тодоровић
	Против правна погубљења и други видови кршења људских права.	2	Проф др Милош С. Тодоровић
	Синдром злостављања и занемаривања деце. Физичко и сексуално злостављање деце.	2	Проф др Милош С. Тодоровић
11 недеља	Самоубиство		
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Самоубиство. Дефиниција.	2	Доц др Живана Словић
	Суштина и значај самоубиства	1	Доц др Живана Словић
	Врсте самоубиства	2	Доц др Живана Словић
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Савремени аспекти самоубиства	1	Доц др Живана Словић
	Покушај самоубиства и самоповреде.	2	Доц др Живана Словић
12 недеља	Карактеристике повређивања у саобраћајним несрећама		

Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Карактеристике повређивања у саобраћајним несрећама.	2	Доц др Живана Словић
	Улога алкохола, дроге и лекова у саобраћајним несрећама	2	Доц др Живана Словић
	Повреде и начин повређивања у саобраћајним несрећама	2	Доц др Живана Словић
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Судскомедицински значај лекара лечиоца у току лечења повређеног.	3	Доц др Живана Словић
	СМ вештачење у саобраћајним несрећама.	2	Доц др Живана Словић
13 недеља	Основна начела см експертизе		
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Основна начела СМ експертизе.	2	Проф др Милош С. Тодоровић
	Појам вештачења.	1	Проф др Милош С. Тодоровић
	СМ вештачење..	2	Проф др Милош С. Тодоровић
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Дужности и права СМ вештака.	1	Проф др Милош С. Тодоровић
	Одређивање вештачења.	2	Проф др Милош С. Тодоровић
	Разлика између вештака и сведока	21	Проф др Милош С. Тодоровић
14 недеља	Основна начела см експертизе		
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Повреде са судскомедицинског и кривично-правног аспекта.	2	Проф др Милош С. Тодоровић
	Квалификација повреда.	2	Проф др Милош С. Тодоровић
	Лака и тешка телесна повреда.	1	Проф др Милош С. Тодоровић
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Судско-медицински принципи правилног описивања повреда.	1	Проф др Милош С. Тодоровић
	Клиничка судска медицина.	2	Проф др Милош С. Тодоровић
	Преглед повређених и окривљених.	2	Проф др Милош С. Тодоровић
15 недеља	Професионалне и деонтолошке обавезе лекара		
Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Професионалне и деонтолошке обавезе лекара.	2	Проф др Милош С. Тодоровић
	Лекарска тајна. Лекарска етика.	1	Проф др Милош С. Тодоровић
	Несавесно лечење болесника.. Неуказивање лекарске помоћи.	2	Проф др Милош С. Тодоровић
	Давање лажног исказа.	1	Проф др Милош С. Тодоровић

Служба за судску медицину и токсикологију УКЦ Крагујевац	Еутаназија. Кривична одговорност лекара.	1	Проф др Милош С. Тодоровић
	Смрт у току лекарске интервенције.	2	Проф др Милош С. Тодоровић
	Јатрогено оштећење здравља	1	Проф др Милош С. Тодоровић

Уколико број кандидата не буде довољан за обављање двосеместралне наставе екс катедра (бар 2) студент ће предвиђено градиво савлађивати по принципу индивидуалних студија са својим менторима путем консултација, колоквијума и семинара.